

Vstupní analýza Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje

Příloha 2

Souhrn výsledků provedených rozhovorů

Zpracovatel

BermanGroup
economic development services

ve spolupráci se společnostmi

únor 2016

Tým zpracovatelů

RNDr. Jan Vozáb, Ph.D., Berman Group

Mgr. Pavel Jovanovič, Berman Group

Mgr. Vojtěch Kadlec, Berman Group

Mgr. Luboš Lichtenberk, Berman Group

Ing. Daniel Konczynna, BeePartner a.s.

Ing. David Sventek, MBA, BeePartner a.s.

Ing. Tomáš Siviček, PhD., Inovační centrum Ústeckého kraje, z.s.

Mgr. Nela Hrušková, MEPCO, s.r.o.

Ing. Tomáš Sýkora, MEPCO, s.r.o.

Ing. Marek Gavenda, RPIC-ViP s.r.o.

Mgr. Zdeněk Karásek, RPIC-ViP s.r.o.

Děkujeme vládnímu zmocněnci pro Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj doc. Ing. Jiřímu Cencialovi, CSc. a týmu jeho spolupracovníků: Gabriele Nekolové, DiS., Bc. Karlu Tichému DiS. a Mgr. Jeleně Kriegelsteinové za poskytnutí výrazné pomoci při zpracování vstupní analýzy, za zpětnou vazbu a usnadnění spolupráce ve všech krajích.

Obsah

1	SOUHRN KLÍČOVÝCH ZJIŠTĚNÍ Z INTERVIEWS MEZI STAKEHOLDERY V ÚSTECKÉM KRAJI	5
1.1	Dosažené úspěchy restrukturalizace / vývoje ÚK v posledních 25 letech.....	5
1.2	Přetrvávající neúspěchy v ÚK	6
1.3	Silné stránky hospodářství.....	7
1.4	Slabé stránky hospodářství.....	8
1.5	Vnitřní rizika dalšího vývoje kraje.....	10
1.6	Vnitřní potenciál rozvoje kraje	10
1.7	Pozitiva podmínek pro podnikání / působení firem	11
1.8	Překážky v podnikání / působení firem	11
1.9	Proč je vaše firma lokalizována v tomto kraji, proč jste do kraje přišli, proč tu zůstáváte? .	12
1.10	Jaké konkrétní překážky v podnikání či překážky růstu a rozvoje firmy v kraji cítíte Vy jako firma? Co konkrétně vám brání v podnikání?	12
1.11	Jaké vnější vlivy budou kraj/město v budoucnosti ovlivňovat?	13
1.12	Jaké jsou vnější příležitosti rozvoje kraje?.....	13
1.13	Co by se v kraji mělo změnit, aby se vyvaroval rizik vývoje a lépe využil potenciál rozvoje?	14
2	SOUHRN KLÍČOVÝCH ZJIŠTĚNÍ Z INTERVIEWS MEZI STAKEHOLDERY V MSK	14
2.1	Dosažené úspěchy restrukturalizace / vývoje MSK v posledních 25 letech.....	14
2.2	Přetrvávající neúspěchy v MSK.....	16
2.3	Silné stránky hospodářství.....	17
2.4	Slabé stránky hospodářství.....	18
2.5	Vnitřní rizika dalšího vývoje kraje.....	20
2.6	Vnitřní potenciál rozvoje kraje	21
2.7	Pozitiva podmínek pro podnikání / působení firem.....	22
2.8	Překážky v podnikání / působení firem	23
2.9	Proč je vaše firma lokalizována v tomto kraji, proč jste do kraje přišli, proč tu zůstáváte? .	23
2.10	Jaké konkrétní překážky v podnikání či překážky růstu a rozvoje firmy v kraji cítíte vy jako firma? Co konkrétně vám brání v podnikání?	24
2.11	Jaké vnější vlivy budou kraj/město v budoucnosti ovlivňovat?	24
2.12	Jaké jsou vnější příležitosti rozvoje kraje?.....	24
2.13	Co by se v kraji mělo změnit, aby se vyvaroval rizik vývoje a lépe využil potenciál rozvoje?	25
3	SOUHRN KLÍČOVÝCH ZJIŠTĚNÍ Z INTERVIEWS MEZI STAKEHOLDERY V KARLOVARSKÉM KRAJI ...	26
3.1	Dosažené úspěchy restrukturalizace / vývoje Karlovarského kraje v posledních 25 letech .	26

3.2	Přetrvávající neúspěchy v Karlovarském kraji	27
3.3	Silné stránky hospodářství.....	28
3.4	Slabé stránky hospodářství.....	28
3.5	Vnitřní rizika dalšího vývoje kraje.....	29
3.6	Vnitřní potenciál rozvoje kraje	30
3.7	Pozitiva podmínek pro podnikání / působení firem	31
3.8	Překážky v podnikání / působení firem	31
3.9	Jaké vnější vlivy budou kraj v budoucnosti ovlivňovat?	32
3.10	Co by se v kraji mělo změnit, aby se vyvaroval rizik vývoje a lépe využil potenciál rozvoje?	32

1 SOUHRN KLÍČOVÝCH ZJIŠTĚNÍ Z INTERVIEWS MEZI STAKEHOLDERY V ÚSTECKÉM KRAJI

1.1 Dosažené úspěchy restrukturalizace / vývoje ÚK v posledních 25 letech

Zlepšení životního prostředí

V Ústeckém kraji došlo ke zvýšení kvality životního prostředí, což lze považovat za jeden z nejvýznamnějších úspěchů posledních 25 let. K tomu přispělo především odsíření elektráren, zrušení řady průmyslových závodů, omezení těžby uhlí a skutečnost, že nově vznikající provozy jsou pod přísnější kontrolou. V tomto kontextu lze pozitivně vnímat také proběhlé rekultivace, ve vztahu k nimž disponuje kraj poměrně unikátním know-how. Je třeba však upozornit, že v kraji přetrvává znečištění ovzduší a povrchových vod.

Postupné vyvazování od uhlíkové ekonomiky

Postupné vyvazování se od uhlíkové ekonomiky vede k vyšší ochotě lidí v kraji bydlet. Tato skutečnost tedy nejen zlepšuje image kraje, ale zároveň je základním aspektem pro to, aby kraj disponoval dostatkem žádoucích pracovních sil.

Image kraje

Počet turistů v kraji každoročně vzrůstá, přičemž míra růstu je poměrně významná. Tato pozitivní skutečnost může být mimo jiné vyvolána prezentacemi kraje na řadě veletrhů cestovního ruchu.

Průmyslové zóny

V kraji se podařilo nejen zlepšit úroveň některých průmyslových zón (např. Klášterec, Chomutov), ale také vystavět zóny nové.

Vznik řady institucí na podporu VaV

V rámci OP VaVpl se povedlo zrealizovat projekt UniCRE. Za úspěch lze označit také skutečnost, že se již podařilo ustanovit Inovační centrum Ústeckého kraje. V kraji dále začal působit technologický a inovační park NUPHARO. Úspěchem je i existující systém inovačních voucherů.

Pracovní příležitosti

V posledních 2–3 letech dochází v regionu k výraznému zintenzivnění nabídky pracovních příležitostí. Lze vnímat, že začíná reálně fungovat také aktivní politika zaměstnanosti (tj. hledání cest, jak řešit vzniklé problémy).

Podpora vzdělávání ze strany kraje

Kraj se snaží podporovat vzdělávání obyvatel. Za úspěch lze tedy jednoznačně považovat existenci a fungování zejména vysokých škol (bez ohledu na to, zda jsou či nejsou detašovanými pracovišti). Již

od r. 2003 poskytuje kraj částku¹ 20 tis. Kč na 1 akademický rok pro studenta, který má trvalé bydliště v kraji, ta je však spojena se závazkem². Později kraj podporu³ rozšířil i na lékaře – 50 tis. Kč na akademický rok, počítáno od 1. atestace (o tuto podporu byl značný zájem). V rámci středních škol podpořil kraj v posledních cca 8 letech nedostatkové obory – jednalo se přibližně o 12 oborů (truhlář, čalouník, zámečnický, aplikovaná chemie aj.).

Zacílené programy vlády na podporu restrukturalizace

Mnohé úspěchy kraje vyplynuly z využití programů vlády na podporu restrukturalizace. Jednalo se především o podporu z r. 2002, v rámci které získal kraj částku 15 mld. Kč. Další finanční výpomoc, určená zejména pro menší firmy a obce, byla obdržena v rámci Dotačního programu č. 4.

Přeshraniční spolupráce

Za jeden z dalších úspěchů lze považovat zkvalitnění a zintenzivnění přeshraniční spolupráce, a to zejména se sousedícím Německem (resp. Saskem). Tato spolupráce může představovat značný potenciál do budoucnosti, například v oblasti cestovního ruchu. Dále se podařilo otevřít ekonomiku kraje zahraničnímu kapitálu – vnímat lze především pozitivní vliv přímých zahraničních investic, přičemž jejich přílivu napomohlo mimo jiné otevření hranic. Ačkoliv byly motivy přílivu PZI spíše nákladově orientované, existuje potenciál zvrátit tento trend ve prospěch investic orientovaných na výzkum a vývoj.

1.2 Přetrvávající neúspěchy v ÚK

Zrušení mnoha zemědělských podniků

Po roce 1989 došlo v kraji k rušení mnoha zemědělských podniků, což je jedním z důvodů, proč je Ústecký kraj na předních příčkách z hlediska míry nezaměstnanosti.

Nepovedená privatizace

Historicky nebylo investováno do rozvoje, peníze se odsud odčerpávaly (odvody - před privatizací, po privatizaci poplatky z těžby). Původní firmy se rozpadly nebo byly privatizovány (zejm. na Ústecku) a s tím souvisí jejich struktura - zahraniční kapitál (i s cílem zavřít místní pobočky a odstraněním konkurence).

Nevyužití potenciálu investorů

Odchod investorů z kraje zapříčinila především dlouhá čekací doba na usnesení státu ohledně podpory, která byla potřebná k vybudování dopravního spojení do průmyslové zóny Joseph. Příchod investorů je negativně ovlivněn také nedostatkem odborně vzdělaných lidí v regionu (podrobněji viz slabé stránky hospodářství).

Odchod mladých lidí a inteligence

¹ Stipendium Ústeckého kraje pro vysokoškolské studenty

² „Student se zavazuje bezprostředně po řádném ukončení studia pracovat nebo podnikat na území Ústeckého kraje právě tolik kalendářních let, na kolik akademických roků mu bylo poskytnuto Stipendium“

³ Stipendijní program „Stabilizace lékařů, zubních lékařů a farmaceutů v Ústeckém kraji“

Kraji se nedaří udržet inteligenci a mladší pracovní sílu. Příčiny tohoto dlouhodobějšího neúspěchu vyplývají zejména ze slabých stránek hospodářství, o kterých je pojednááno v bodě č. 4.

Neproběhlá restrukturalizace na Děčínsku

Za neúspěch lze vnímat neproběhlou restrukturalizaci zemědělství a průmyslu (zejména textilního) na Děčínsku. Tyto obory dokázaly v minulosti zaměstnat značné počty níže kvalifikovaných osob a žen, tedy skupin, pro které existuje pouze omezený počet alternativ zaměstnání.

Nevyřešení brownfieldů

V kraji se dosud nepodařilo vyřešit existenci rezidenčních a průmyslových brownfieldů (které se nacházejí nejen v Ústí nad Labem, ale také v řadě dalších měst, př. v Děčíně). Vedle nepříznivých ekonomických efektů (spojených s nevyužitím potenciálu) přináší tento neúspěch také negativní dopady v podobě nízké atraktivity území (z hlediska estetiky). Tato území také zhoršují sociální podmínky života tamějších obyvatel.

1.3 Silné stránky hospodářství

Vnitřní bohatství kraje

Jedna z nejvýznamnějších silných stránek kraje spočívá v jeho bohatství na nerostné suroviny, zejména uhlí.

Krajina a prostředí

Za silnou stránku kraje lze jednoznačně považovat atraktivní krajinu, která disponuje velkým počtem chráněných krajinných oblastí a turisticky zajímavými lokalitami. Z těchto skutečností vyplývá značný potenciál v turistickém a volnočasovém využití a existence vhodných podmínek pro cestovní ruch.

Vysoká hustota osídlení

Vysoká hustota zalidnění v Ústeckém kraji umožňuje využívat široké škály kooperačních vazeb (5 okresů kraje ze 7 vykazuje vyšší hustotu zalidnění, než jaký je průměr ČR).

Lokalizace kraje

Silnou stránkou kraje je rovněž jeho poloha. Kraj sousedí s Německem, resp. Saskem, z čehož mohou plynout zejména logistické výhody. Především z tohoto důvodu je německý trh největším odběratelem regionálních firem. Rovněž blízká dostupnost hlavního města ČR představuje pro kraj značně pozitivní skutečnost.

Množství aktérů s výzkumně – vzdělávacím potenciálem

Za jednu z novějších silných stránek kraje lze považovat příchod společností s výzkumně – vzdělávacím potenciálem. Svou činnost v kraji rozvíjí několik start-upů. V rámci start-upů zde také působí osoby, které svou činnost úspěšně rozvíjejí v globálním měřítku. Jako pozitivum lze dále vnímat existenci řady aktérů usilujících o rozvoj regionu jako celku (např. HSR – ÚK).

1.4 Slabé stránky hospodářství

Nedostatečná kvalita a kapacita dopravní infrastruktury

Dopravní infrastruktura je jednou z nejzásadnějších slabých stránek kraje, neboť je předpokladem pro turistiku a úspěšné fungování firem. Problémem je zejména nedostavěná D8, nedostatečná dopravní integrita a provázanost dopravy. Velmi špatné dopravní napojení je také na Děčínsku. Kvalita a kapacita silnic se jako problematická jeví zvláště ve světle dnešního systému řízení výroby, kdy většina firem funguje na principu „Just-in-time“ (JIT, bezskladovém hospodářství). Nedostatečná je také možnost využívání vodní dopravy a návazné nerozvinutí s ní souvisejícího průmyslu (př. výroby lodí).

Skladba obyvatelstva

V posledních 25 letech se velmi změnila skladba obyvatelstva kraje, z čehož plyne řada problémů. V 5 ze 7 okresů kraje dochází ke koncentraci sociálně slabých obyvatel a k následné existenci sociálně vyloučených lokalit (od Varnsdorfu přes Děčín, Teplice, Duchcov, Bílinu, Most, Litvínov, Chomutov, Klášterec až po Sokolov).

Nedostatečné (nejen) technické vzdělávání

Dlouhodobým problémem Ústeckého kraje je vzdělanostní struktura obyvatelstva. Výraznou nevýhodou kraje je zejména nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných osob a nízký počet osob s technickým vzděláním obecně. Tato situace je způsobena především historií regionu a existující strukturou škol. Současná skladba obyvatelstva limituje nárůst počtu vysokoškolsky vzdělaných lidí.

V rámci struktury středních a vysokých škol je v regionu vytvářen malý tlak na podporu technického vzdělávání. Většina škol v kraji je orientována humanitně, přičemž velmi důležité je pro kraj zlepšit komunikaci a spolupráci mezi těmito dvěma obory. Učební osnovy dále neodpovídají potřebám průmyslu a trhu práce - školy tak často vychovávají pracovní sílu, která není (bez dalšího zaškolování apod.) využitelná v praxi. Studium na krajských školách také mnohdy není tak kvalitní, jak tomu je u soukromých škol. Problémem dále je, že řada studentů školy úspěšně nedokončí.

V kraji dále absentuje významná a funkční vazba mezi školou a podnikateli. Motivace škol takto kooperovat zatím není dostatečná.

Nedostatek kvalifikované pracovní síly a nízká kupní síla obyvatel

Mladí lidé v kraji nezůstávají z mnoha důvodů, mj. zde postrádají dostatek pracovní příležitostí. Současně do kraje nepřichází talentovaní, motivovaní lidé. Rovněž zájem mladých lidí o studium v kraji je minimální. Uvedené skutečnosti způsobují nedostatek kvalifikované pracovní síly a neschopnost kraje generovat projekty, zakládat nové firmy a rozvíjet aktivity s vyšší přidanou hodnotou. Jedním z dopadů této skutečnosti je také nižší kupní síla obyvatel. Nízká míra udržitelnosti mladší pracovní síly představuje mimo jiné jeden z dlouhodobých neúspěchů kraje.

Vysoký podíl nezaměstnatelných osob

Systém sociálních dávek a vysoká zadluženost⁴ obyvatel vytváří vysokou míru nezaměstnanosti. Důvodem je skutečnost, že lidé jsou v důsledku vysoké zadluženosti postiženi exekucí. Těmto osobám se „nevypálí“ nastupovat do zaměstnání a je pro ně přínosnější pobírat podporu státu. Klíčová je tedy i skutečnost, že řada nezaměstnaných je zároveň obtížně zaměstnatelných (až nezaměstnatelných).

Z pohledu zaměstnanosti je v kraji významnou překážkou také fenomén agenturního zaměstnávání, do kterého řada lidí není ochotna vstupovat (např. z důvodu možnosti čerpání půjček aj.).

Nízká míra podnikavosti a nevhodná struktura firem

V kraji je patrná absence středně velkých podniků, které tvoří jádro budoucího růstu. Problémem je také skutečnost, že nové podniky se neodštěpují z velkých firem.

Sídla významných firem se nenachází v kraji

Negativní efekty jsou vytvářeny také tím, že řada v kraji působících úspěšných firem má oficiální sídlo mimo region, čímž se automaticky snižují daňové příjmy. O budoucnosti a další směřování firem je tedy rozhodováno vně regionu, což způsobuje absenci reálného sepejetí firem s krajem.

Stagnace sektoru kvalifikovaných služeb

Klíčovým problémem Ústeckého kraje je nevzrůstající sektor kvalifikovaných služeb, který může být bariérou přilákání investorů i talentovaných lidí.

Image kraje

Image kraje je i přes své postupné zlepšování stále nedostatečná a neodpovídající potenciálu. Je patrná velká setrvačnost negativního image navázaného na existenci SVL.

Pasivní role kraje (Krajského úřadu Ústeckého kraje)

Slabá stránka kraje spočívá v pasivní roli Krajského úřadu Ústeckého kraje, který by měl fungovat jako integrační a facilitační činitel všech snah na podporu rozvoje kraje. Spolu s touto pasivitou zaostal Ústecký kraj i v přípravě podpůrné inovační infrastruktury (Inovační centrum apod.).

Zaměření politických stran

Politická reprezentace kraje se zaměřují příliš na politiku a opatření v rámci jednoho volebního cyklu a v menší míře na strategické, dlouhodobě perspektivní věci. Inovace nemají dostatečnou politickou podporu. Činnosti často chybí koncepčnost a promítání potřeb aktérů z regionu do konkrétních opatření.

⁴ Exekuce navíc v případě zaměstnání zatěžují i zaměstnavatele další administrativou.

1.5 Vnitřní rizika dalšího vývoje kraje

Jednostranné zaměření firem v kraji

Jednostranné zaměření firem představuje pro kraj riziko zejména v podobě navázání na automobilový průmysl. Případný pokles poptávky v tomto odvětví by pro kraj mohl znamenat řadu problémů, například v podobě nevyužitých výrobních kapacit a růstu nezaměstnanosti.

Vnitřní a vnější migrace obyvatelstva

Relativně nízká cena nemovitostí a bytů v kraji vede k pohybu obyvatelstva (zejména v podobě příchodu méně vzdělaných a nezaměstnaných), což způsobuje nežádoucí změny v jeho struktuře. Riziko pak spočívá v následném vystěhovávání obyvatel z kraje, zejména mladé generace (jak bylo uvedeno již v rámci slabých stránek a neúspěchů kraje).

Vnější migrace spočívá především v odchodu pracovní síly z kraje do zahraničí (podnikatelské subjekty v Německu jsou motivovány k vyhledávání a nabrání zaměstnanců z ČR, resp. Ústeckého kraje).

Riziko dalšího růstu nezaměstnanosti

Další růst nezaměstnanosti kraje může být způsoben mnoha faktory – například uvedenou vnitřní a vnější migrací obyvatelstva či nedostatečnou odborností lidských zdrojů v kraji (zejména v technických směrech).

Neřešení dopravního spojení

Zhoršené podmínky pro expedování firem (způsobené např. uvedeným nedostatečným využíváním vodní dopravy či nedostatečnou dopravní sítí obecně) vedou k nižší konkurenceschopnosti firem působících v kraji. Tento problém nepředstavuje riziko pro firmy samotné (zakázky jsou převáděny např. do jiných zemí), kraj však přichází o specializovanou výrobu.

1.6 Vnitřní potenciál rozvoje kraje

Zlepšení image kraje

Zlepšení image kraje je klíčovým předpokladem pro přilákání investorů, zachycení kreativních lidí v regionu a mj. pro rozvoj cestovního ruchu. Kraj může těžit ze své přírodní atraktivity a bohaté historie a může být prezentovaný i jako ideální místo na bydlení se zajímavými možnostmi pro trávení volného času (bez ohledu na to, kde lidé vykonávají svou práci). Rozvoji kraje a jeho image by také napomohlo prosazování „architektonických výjimečností“ v rámci realizovaných veřejných investic, které by na kraj dokázaly upoutat pozornost (možnost využití konceptu tzv. „smart brownfield“).

Vodní zdroje kraje

Jako podmínku dalšího rozvoje kraje lze vnímat také vodní zdroje, které jsou zejména s ohledem na charakter významných průmyslových provozů velmi důležité, ale jsou příležitostí i pro rozvoj cestovního ruchu.

Zkvalitnění dopravní infrastruktury

Zkvalitnění dopravní infrastruktury by mělo spočívat zejména v dostavbě D8 (tzn. napojení na Prahu a zahraničí). Zásadní zlepšení by měla být učiněna také v oblasti propojení jednotlivých typů dopravy a vyššího využití potenciálu dopravy vodní.

Využití potenciálu dlouhodobě tradičních oborů kraje

Kraj by měl využít potenciálu chemického průmyslu a nahromaděného know-how v energetice, dobývání uhlí a rekultivacích. Stavět by měl tedy zejména na svém vnitřním bohatství, tzn. dostupnosti nerostných surovin.

Budování průmyslových zón

Pro kraj je stěžejní pokračovat v revitalizaci brownfieldů a v budování nových průmyslových zón, resp. nových kapacit v jejich rámci. Nově vytvořené kapacity by měly být nabídnuty i stávajícím zaměstnavatelům, neměly by sloužit pouze jako potenciál pro přilákání nových investorů.

1.7 Pozitiva podmínek pro podnikání / působení firem

Dobře připravená území

Pozitiva podmínek pro podnikání vyplývají zejména z existence zón Triangle, Joseph, Krupka a Přestanov (apod.).

Podpora podnikání ze strany kraje

Kraj poskytuje investiční pobídky, inovační vouchery a poskytuje dotační programy na podnikání, které jsou v společnostmi hojně využívány.

Lokalita kraje

Firmy v kraji těží z jeho polohy, která je z důvodu blízkosti hranic a hlavního města výhodná zejména pro export.

Veřejná doprava v kraji

Veřejná doprava v kraji je kvalitní a (převážně) odpovídá potřebám zaměstnavatelů.

1.8 Překážky v podnikání / působení firem

Překážky vyplývající ze slabých stránek kraje

Většina překážek k podnikání (působení firem) vyplývá z uvedených slabých stránek kraje. Jedná se zejména o nedostatečně rozvinutou dopravní infrastrukturu (v podobě napojení kraje na Prahu a Německo), špatnou image kraje a obecnou pasivitu obyvatel (spojenou především s nízkou ochotou podnikat či s nedostatečnou odbornou kvalifikací a vzděláním).

Vysoká míra byrokratické a administrativní zátěže

Vysoká míra byrokratické a administrativní zátěže kladená na podnikatele ze strany státní správy a samosprávy tvoří reálné a faktické překážky rozvoje (velké dopady má např. v případě mezinárodních koncernů, ve kterých nezbytně působí i cizinci, často ze zemí mimo rámec Evropské unie – pro tyto je velmi obtížné zajišťovat pracovní povolení a další náležitosti).

Nedostatečné plochy pro podnikání

Řada firem se potýká s nedostatečnou nabídkou ploch potřebnou k podnikání. Tento problém je aktuální zejména na Děčínsku.

Nedostatek podpory českým podnikům

Další z překážek podnikání lze spatřit v upřednostňování podpory zahraničních subjektů na úkor subjektů tuzemských.

1.9 Proč je vaše firma lokalizována v tomto kraji, proč jste do kraje přišli, proč tu zůstáváte?

Historické vazby, zázemí a zkušenosti podniku

Spolupráce firem s ostatními institucemi

Existence mezifirmních vazeb. Spolupráce podniků s místními vzdělávacími institucemi.

Jedinečnost nerostných zdrojů

Z geologického hlediska disponuje kraj specifickými zdroji nerostného bohatství.

Pracovní síla

Dostupná, relativně levná pracovní síla

1.10 Jaké konkrétní překážky v podnikání či překážky růstu a rozvoje firmy v kraji cítíte Vy jako firma? Co konkrétně vám brání v podnikání?

Nedostupnost kvalifikovaných pracovníků

Problémem je nedostatek kvalifikovaných lidí, zejména středoškolského a vysokoškolského technického vzdělání. Struktura pracovních sil neodpovídá potřebám průmyslu kraje. V kraji obecně absentují odborní pracovníci, problémem je také pasivita lidí k práci.

Byrokratické a legislativní překážky

Na podniky v kraji je kladena vysoká byrokratická zátěž, spojená s nedostatečnou propojeností samotné státní správy. V tomto důsledku vzniká firmám dodatečné administrativní zatížení při výkaznictví. Problémem je taktéž existence pasivity samotného Krajského úřadu v oblasti podpory a rozvoje kraje.

Nedostatečně rozvinutá infrastruktura

Nedostatečná kapacita a rozvinutost dálniční sítě, zejména absence dokončení dálnice D8, je pro tuzemské podniky značnou překážkou. Vyskytují se také sezónní problémy spojené se splavností řeky Labe (v dlouhodobých suchých obdobích).

1.11 Jaké vnější vlivy budou kraj/město v budoucnosti ovlivňovat?

Politická kultura a politické cykly

Nedostatek konsensu, neustálé změny v strategických oblastech a navazující legislativní problémy; vliv lobby.

Sociální systém státu

Sociální systém státu může ve značné míře ovlivňovat ochotu lidí pracovat či podnikat, což se přímo odráží v nezaměstnanosti kraje.

Existence hospodářských cyklů

Hlavně v kontextu silné vazby na Německo a vysoké koncentrace průmyslu do malého počtu odvětví.

Migrace

Uprchlíctví prohlubuje již existující problémy s obyvatelstvem kraje. V kraji dochází k nerespektování hranic uprchlíky, přechody hranic jsou pravidelné. V této rovině lze uvažovat i nebezpečí v podobě uzavření Schengenského prostoru se všemi jeho negativními důsledky.

Rušení speciálních škol

Problém pro kraj představuje budoucí rušení speciálních škol – dopady lze očekávat u obou skupin dětí.

„Brexit“

Hrozba pro kraj souvisí zejména s užším napojením Německa na GB. V případě problémů Německa může docházet k přesunu problémů na Ústecký kraj, který je s Německem ekonomicky úzce spojen.

1.12 Jaké jsou vnější příležitosti rozvoje kraje?

Přeshraniční spolupráce s Německem

Zlepšování přeshraniční spolupráce s Německem může pro kraj představovat do budoucna značný potenciál, zejména v kooperaci v oblasti cestovního ruchu.

Průmysl 4.0

Průmysl 4.0 představuje pro kraj značnou příležitost, je však nutné zajistit připravenost lidských zdrojů (zejména po odborné stránce).

1.13 Co by se v kraji mělo změnit, aby se vyvaroval rizik vývoje a lépe využil potenciál rozvoje?

Vypořádání se s trendem stárnutí populace

Vypořádání se se stárnutím populace by mělo být pro kraj důležitou výzvou. Je třeba usilovat o využití odborných kapacit a zkušeností starších pracovníků, např. prostřednictvím hojnějšího využívání zkrácených úvazků či jiných flexibilizací práce. Tyto kroky mohou pozitivně přispět k vývoji nezaměstnanosti v kraji.

Usilování o změny legislativy ve prospěch kraje

Legislativu je třeba připomínkovat zejména v oblasti problémů, které jsou s krajem spojené. Je zapotřebí vytvářet tlak především na změnu legislativy spojenou se sociálními dávkami, s podporou podnikání atp.

Usilování o získání dotačních prostředků

Dotační prostředky by bylo žádoucí získat a využít zejména na odstranění zátěží v podobě revitalizací brownfieldů (rezidenčních i průmyslových). Prostředky by bylo možné alokovat také na stavbu multifunkčního centra volného času či využití jezera Milada.

Usilování o zlepšení dopravní infrastruktury

Cílem kraje by mělo být zejména dobudování dopravní infrastruktury (o které bylo pojednáno v předchozích bodech), zvýšení splavnosti Labe či napojení Děčína na dálniční síť.

Strategický a koncepční přístup

Koncentrace na podstatné - přestat na úrovni kraje řešit „politiku“, ale zaměřit se na věcné problémy.

Aktivizace lídrů

Aktivizovat tahouny v regionu zapojovat se do dění v regionu.

2 SOUHRN KLÍČOVÝCH ZJIŠTĚNÍ Z INTERVIEWS MEZI STAKEHOLDERY V MSK

2.1 Dosažené úspěchy restrukturalizace / vývoje MSK v posledních 25 letech

Dosavadní průběh restrukturalizace a udržení klíčových tradičních odvětví

I přes poměrně dramatické (ale strukturálně nutné) změny a se všemi obtížemi s tím spojenými, bylo dosaženo významné transformace z primárně zaměřeného těžkého průmyslu na více diversifikovanou strukturu regionální ekonomiky. I když průvodní dopady této transformace byly bolestivé, podařilo se je dosud řešit bez extrémně vypjatých sociálních dopadů a udržení sociálního smíru. Podařilo se (i přes významné změny) zachovat některá tradiční odvětví (hutnictví, strojírenství, těžba – ta i s přihlédnutím ke stávající krizi), které mají v kraji tradici a jsou na ně navázány místní dovednosti, know-how, kvalifikace a napojení na dodavatelské řetězce. V některých oblastech kraje

(např. Třinecko) je význam tradičních odvětví stále velice silný a má pozitivní dopad také na vysokou zaměstnanost (respektive nízkou nezaměstnanost).

Zlepšení životního prostředí

I když existují stále některé nezpochybnitelné ukazatele, které dokladují horší úroveň životního prostředí oproti jiným regionům v ČR (zejména v oblasti kvality ovzduší, které jsou nicméně ovlivněny klimatickými a geografickými charakteristikami kraje), došlo v posledních letech k výraznému zlepšení životního prostředí ve většině jeho složek. V problematice kvality ovzduší se snižuje emisní i imisní zátěž, byly aplikovány nové metody měření a identifikace zdrojů znečištění ovzduší, které indikují výrazný úbytek zátěže z průmyslu (zejména z důvodu velkých investic průmyslových podniků do této oblasti v posledních letech), naopak se ukazuje, že klíčovými zdroji znečištění jsou v poslední době zejména lokální topeniště a doprava. Výrazně se zlepšila rovněž kvalita vodních toků.

Noví investoři a nová odvětví

V kraji vzniklo několik významných průmyslových zón, vědecko-technologických parků nebo jiných projektů, které dokázaly přilákat zajímavé portfolio nových investorů (převážně zahraničních, ale rovněž i domácích) zejména v odvětvích odlišných od předchozího hospodářského zaměření kraje. Typickými příklady je například silný rozmach automobilového průmyslu (Hyundai a řada subdodavatelů automobilového průmyslu) nebo IT sektoru (Tieto, OKIN, projekt IT4 Innovations) a dalších. S tím je také spojena vyšší orientace některých sektorů nebo firem na export nebo náročnější trhy.

Zlepšení kvality života

Na velké části území kraje došlo bezpochyby k měřitelnému zlepšení např. v oblasti nabídky bydlení nebo nabídky trávení volného času. Byly realizovány významné projekty a iniciativy jak v metropolitní části kraje (Ostrava), které jsou široce publikované, přitahují velkou návštěvnost a přispívají k pozitivnímu povědomí o kraji (DOV; kulturní a společenské akce typu Colours of Ostrava, vysoce kvalitní divadelní scéna atd.; sportovní akce typu Zlatá Tretra atd.), tak také v ostatních částech kraje (turistika, památky, volnočasové areály atd.).

Rozvoj vysokého školství

Za uplynulé období došlo k výraznému posílení role univerzit / vysokých škol a s tím rovněž spojeného výzkumu a vývoje. MS kraj je po Praze a Brně nejvýznamnějším univerzitním centrem republiky. Byly zavedeny nové obory i fakulty (z nichž například prestižním bylo zřízení Lékařské fakulty na Ostravské univerzitě). Některé z oborů vyučovaných na místních vysokých školách jsou na vysoké kvalitní úrovni (zejména vybrané technické a přírodovědné) a jejich absolventi nemají problém s uplatněním v ČR i zahraničí. Postupně vzniká řada významných vazeb mezi vysokoškolským a podnikatelským sektorem.

Dopravní infrastruktura

Došlo k výraznému zlepšení dopravní infrastruktury, zejména v oblasti napojení regionu na dálniční síť (jak ve směru na Prahu, tak v jiho-severním evropském koridoru) a železničního napojení a její obslužnosti. Rovněž se podařilo kvalitně vybavit a napojit letiště v Mošnově.

Vzhled a vybavenost měst

Pozitivního vývoje se dostalo také vzhledu a vybavenosti většiny obcí v regionu.

2.2 Přetrvávající neúspěchy v MSK

Vzrůstající vnitroregionální disparity

V kraji přetrvávají a narůstají ekonomické a socio-společenské rozdíly mezi úspěšně se rozvíjejícími, průměrnými a zastávajícími geografickými oblastmi. Tyto rozdíly jsou dány historickou povahou místní ekonomiky, polohou, demografií a také rozdílným vývojem lokálně převažujících odvětví. Tradičně se od zbytku kraje odlišuje západní část (Bruntálsko, Osoblažsko) a Karvinsko (zde v posledních letech se vzrůstající tendencí).

Odliv mladých a talentovaných lidí

Stejně jako ve většině strukturálně postižených regionech dochází k migraci převážně mladých, často kvalifikovaných a talentovaných mladých lidí mimo kraj. Prognózy pro následující roky v případě MS kraje jsou ještě více varující.

Letecké napojení

I přes infrastrukturně dobře vybavené a dopravně napojené letiště (jako jediné v ČR se železničním napojením) je jeho využití pro konektivitu kraje na evropské destinace hluboko pod jeho potenciálními možnostmi a s přetrvávajícím ohrožením ze stran blízkých letišť v Polsku (Katovice, Krakov). Zároveň lepší napojení vyžadují místní zahraniční investoři nebo místní firmy s partnerskými a obchodními zahraničními vztahy. V současné době se jedná o možném napojení do Finska a Amsterdamu.

Dopravní infrastruktura

Pro určité typy průmyslu v kraji chybí vodní koridor Dunaj-Odra-Labe. Rovněž se jako slabé místo jeví silniční napojení západní části kraje (pod dokončení tahu na Opavu se bude jednat zejména o Bruntálsko, které je více strukturálně postiženým regionem) a napojení na Slovensko.

Image regionu

I přes jednoznačně pozitivní zlepšení v mnoha aspektech rozvoje a jeho potenciálu se dosud kraji nepodařilo překonat poměrně negativní image regionu mezi českou i zahraniční veřejností. Negativní image ne vždy odpovídá skutečnosti a existuje jen malé povědomí o jeho úspěších a potenciálu.

Nedotažené nebo pozdní reakce na hrozby v restrukturalizaci a vývoji

V současnosti je klíčovou hrozbou zejména útlum hornictví, které je spojováno zejména se špatně provedeným privatizačním procesem a jeho dopadem na celý dodavatelský a odběratelský řetězec. Potenciální hrozby vyvstávají také pro hutní průmysl, který je však ohrožen nejen na regionální, ale celoevropské úrovni.

Podpora podnikání

Respondenti si nejsou vědomi výraznějších systémů podpory podnikání nebo podnikatelského ducha a podnikatelského rozvoje mimo stávající systém finančních dotací ze strukturálních fondů a vstřícného přístupu některých obcí k místním malým podnikatelům. Přivítali by větší a koncepčněji promyšlenou strukturu a nástroje, které by vedly k zahájení nebo podpoře podnikání. Stejně tak zmiňují čím dál silnější byrokratické překážky, zejména za strany státních institucí. Jako klad vidí například vznik různých vědeckotechnologických parků nebo inovačních a inkubačních center, nicméně přivítali by jejich větší efekty ve vztahu k zahájení a podpoře podnikání.

Staré ekologické zátěže a využívání brownfields

V kraji stále přetrvávají rozsáhlé areály nebo území s nevyřešenými starými ekologickými zátěžemi nebo negativně ovlivňujícími jejich budoucí využití. Současně existuje jen několik vhodných příkladů využití starých brownfields pro nové využití. Obecně přetrvává preference využití volných, nedotčených ploch nedostatky při využívání (greenfields vs. brownfields).

Nezaměstnanost

Moravskoslezský kraj má dlouhodobě výrazně vyšší nezaměstnanost než je průměr ČR, v některých regionech (Karvinsko, Osoblažsko, Bruntálsko) dosahuje vysoce nadprůměrných hodnot. I přes pozitivní nárůst zaměstnaneckých příležitostí je klíčovým problémem strukturální nezaměstnanost, kdy zejména lidé s nízkou kvalifikací (a také ve spojení s exekucemi) jsou trvale v pasti nezaměstnanosti.

Kvalita dostupných lidských zdrojů

Celkově podle názoru zaměstnavatelů klesá jak technická a jazyková připravenost a vybavenost pro reálnou praxi (kvalita), tak nedostatečný počet vhodných pracovníků (kvantita). To se týká zejména technických profesí, řemesel, ale nevyhýbá se ani službám a dalším odvětvím a platí jak pro SŠ, tak pro VŠ absolventy. Na druhou stranu je k dispozici velká část méně kvalifikovaných lidí pro jednoduché práce, nicméně jejich ochota přijmout pracovní a platové podmínky je velice nízká.

Snižování významu velkých měst v porovnání s rozvíjejícími se regiony

Díky snižování počtu obyvatel, migraci (kvalifikovaných, mladých) lidí a nedostatku vhodných pracovních příležitostí pro ně se snižuje význam velkých měst ve srovnání s jinými, expanzivně se rozvíjejícími nebo úspěšnějšími regiony.

2.3 Silné stránky hospodářství

Zachování průmyslového charakteru a související diversifikace

Zachování průmyslového charakteru kraje s nově přicházejícími a rozvíjejícími se odvětvími, kterými se generují nové příležitosti jak v průmyslu, tak v průmyslových službách a přispívají tak k postupné diverzifikaci místní ekonomiky. S tím související další rozvíjející se obory (automotive, IT, medicína, lázeňství) Úspěšné přilákání významných i menších investorů do průmyslových zón.

Lokalizace kraje

Strategická poloha kraje v napojení na Polsko a Slovensko a potenciální využití potenciálu tzv. „Slezského kříže“ jak pro rychlou dopravu, tak pro rozvoj logistických center. Vysoká hustota obyvatelstva v širším regionu (ve smyslu jak potenciálně dostupní pracovníci, tak potenciální zákazníci). Využitelné (ale ne optimálně využívané) letiště.

Lidské zdroje a vzdělanost

Potenciálně dostupný lidský potenciál pro uplatnění v tradičních i rozvíjejících odvětvích s poměrně ucházející technickou kvalifikací (nicméně jejich aktuální kvantitativní nedostatek). Dobrá infrastruktura škol, stále ještě dobrá kvalita vzdělávání, byť celkově klesající. Pracovní síla s poměrně dobrou disciplínou, nižší fluktuací, vysokou loajalitou a ve srovnání s některými jinými regiony nebo státy poměrně finančně méně nákladná.

Existence univerzit, vysokých škol zejména v technice, technologiích a IT, které ale budou stát před významnými výzvami (technologické změny) a konkurencí.

Infrastruktura pro život

Poměrně dobrá infrastruktura pro život, která je ve srovnání s jinými regiony cenově dostupná (např. cena bytů nebo pozemků ve srovnání s Prahou nebo Brnem). Realizace významných nebo jedinečných projektů pro volný čas (např. DOV, ZOO). Silné zdravotnictví, velmi dobré pokrytí nemocnicemi, všechny v dobré kondici a kvalitní a nezadlužené.

Krajina a prostředí

Atraktivní krajina, s blízkými horami a turisticky zajímavými lokalitami. Silný potenciál v turistickém využívání dosud nepříliš známých památek.

2.4 Slabé stránky hospodářství

Image kraje

Negativní image kraje škodí rozvoji jak kraji samotnému, tak místní ekonomice, a to i přes jednoznačně pozitivní zlepšení v mnoha oblastech. Tato image je spojena zejména s centrem regionu a přenáší se na celý kraj.

Přístupy velkých zahraničních koncernů

Značný podíl zahraničních investic, které sice vytvářejí pracovní místa, nicméně v mnoha případech se zisk nereinvestuje zpět do kraje nebo mateřské firmy nerozvíjející vlastní VaV kapacity nebo aktivity s vyšší přidanou hodnotou v regionálních podnicích.

Dopravní infrastruktura

Horší dopravní dostupnost v okrajových částech kraje (západněji položené části). Stále přetrvávající slabé napojení na Slovensko. Nevyužití potenciálu vodní dopravy.

Letiště

Slabé letecké napojení na evropské destinace, zaostávání za Katovicemi a Krakovem.

Úbytek kvalitní pracovní síly

Nedostatek kvalitních pracovních sil a absolventů pro potřeby firem, zejména technicky vzdělaných a připravených. Odliv talentovaných mladých lidí, odchod zkušených zaměstnanců do důchodu a tím související ztráta know-how v technických oborech. To se projevuje například také snižující se schopností dodávat velké investiční celky vyžadující mezioborovou masu znalostí a dovedností. Stále přetrvávající nízká jazyková vybavenost.

Nezaměstnanost, neochota pracovat části populace

Strukturální nezaměstnanost. Rozdíl mezi platy nízko kvalifikovanými lidmi a sociálními dávkami je malý a nemotivuje k hledání zaměstnání. Malá motivace hledat si zaměstnání u významné části obyvatel. Nízké mzdy a s tím spojená nízká koupěschopnost. Malá ochota lidí cestovat za prací (i v rámci regionu).

Malá podnikavost

Nízká podnikavost lidí například ve srovnání s polskými sousedy (srovnání nabídky služeb), ale také v mezikrajském srovnání.

Koncepční podpora státní správy při restrukturalizaci a rozvoji regionu

Ve srovnání s příhraničním polským regionem s historicky podobnou strukturou hospodářství je na polské straně znát silnější vliv státní správy – např. rozvoj tamních letišť, podpora exportu, silnější podpora v případě krizových situací (ekologizace provozů, podpora tradičních odvětví) a tím zvyšují se konkurenceschopnost tamních firem. Pomalá reakce na útlum v OKD i rekultivace postižených území.

Vzdělávání

Nedotažené propojení nebo spolupráce místních vysokých škol. Pomalá reakce školství na nové požadavky trhu práce. Slabé učňovské školství a jeho oborová struktura

Využití území

Velký rozsah brownfields, u nichž není řešeno jejich budoucí využití, a ekologické aspekty s tím spojené.

Disparity

Významné rozdíly v úrovni rozvoje některých částí kraje (Bruntálsko, Osoblažsko, Karvinsko) ve srovnání s průměrem regionu.

Spolupráce místních institucí a koncentrace na priority

I přes značné množství regionálních strategií chybí koncentrace na řešení klíčových střednědobých témat (zejména v oblasti hospodářství) a jejich prosazování.

Kvalita ovzduší

Zejména v zimních měsících zhoršená kvalita ovzduší způsobena zejména lokálními topeništi a dopravou.

2.5 Vnitřní rizika dalšího vývoje kraje

Nedostatečná připravenost na změny v hospodářství a odvětvích

Spojené zejména s aktuálním ohrožením tradičních průmyslů (těžba, hutnictví – rychlý a nařízený útlum), neschopnosti pracovat v dostatečném předstihu s těmito riziky a nepoučení se z nástrojů a programů, které byly úspěšně implementovány v podobně zaměřených regionech v Evropě. Možná rizika, která mohou postihnout také momentálně se rozvíjející další obory např. z důvodu cyklických změn a dopady automatizace a Průmyslu 4.0. I když rozvoj automobilového průmyslu v kraji přináší nové příležitosti, existuje hrozba přílišné závislosti kraje na tomto odvětví bez toho, aby se úspěšně rozvíjely další sektory.

Pokračující negativní demografický vývoj s dopadem na pracovní sílu

Pokračující odliv mladých a nadaných a negativní změna struktury obyvatel. Pokračující odliv mozků a kvalifikovaných obyvatel a s tím spojený nedostatek kvalitních zaměstnanců v klíčových nebo slibně se rozvíjejících odvětvích či pro potřeby výzkumu a vývoje.

Přílišná závislost významné části obyvatel na sociálních dávkách

Pokračující stav, kdy se vyplatí více žít na dávkách než vlastní práce, ztráta pracovních návyků.

Nárůst byrokracie a zásahů státní správy

Spojené zejména s finančními úřady, různými typy kontrol atd.

Nedostatečné zdroje pro velké rozvojové programy

Spojené zejména s řešením starých ekologických zátěží, využitím území nebo rekultivacemi velkých ploch v centru regionu.

Snížení konkurenceschopnosti, zejména v odvětvích s nízkou přidanou hodnotou.

Zde může být problém ztráty konkurenceschopnosti zejména z důvodů velkého zvyšování mezd, které mohou vést k přesunům některých investic mimo kraj (republiku).

Neshoda na prioritách rozvoje kraje

Nejednotnost v prosazování strategických priorit rozvoje kraje vůči centru nebo neshoda na těchto prioritách mezi krajskými klíčovými hráči, ztráta koncentrace na prosazování priorit.

Nízká koupěschopnost obyvatelstva

Spojena zejména s nízkou úrovní mezd v oborech, které jsou konkurenceschopné a vytváří velkou přidanou hodnotu.

2.6 Vnitřní potenciál rozvoje kraje

Rozvoj oborů s vyšší přidanou hodnotou

Podpora rozvoje ekonomických aktivit a odvětví s vyšší přidanou hodnotou (IT, letecký průmysl, zbrojní průmysl, specializované strojírenství, automotive, biomedicína, investiční celky). Zaměření se na expanzi úspěšných firem. Napojení na VaV aktivity a inovační aktivity.

Vytváření pracovních příležitostí

Vytvářet podmínky pro přilákání investorů nabízející zaměstnání také pro lidi s nižší kvalifikací (ale ne jen pro ně). Výstavba průmyslových zón a koncentrovaná snaha do nich přilákat investory (střednědobě snad také z Číny). Podpora dojíždění za prací (mobilita) z regionů s vysokou nezaměstnaností do oblastí v kraji, kde jsou pracovní příležitosti. Budování důvěry a minimalizace rizik pro významné investory - využití různých formálních i osobních kanálů.

Zlepšení leteckého a dopravního napojení

Zlepšení leteckého propojení se světem. Zlepšování dopravního napojení především na SR a PR.

Podpora / propagace „značek“ a „vlajkových lodí“ regionu

Obnova a podpora známých místních značek (např. Tatra, Baník, Zlatá tretra, Colours, Dny NATO atd.) a vazba na celkové zlepšení image kraje.

Rozvoj vzdělanosti a kvalifikací lidí ve vazbě na potřeby zaměstnavatelů

Propojení kvalitního vzdělání s atraktivní prací v nových oborech. Zavedení principu duálního vzdělávání do odborného školství. Rozvoj jazykové vybavenosti a měkkých dovedností. Účelně zaměřené rekvalifikace. Více podporovat školy s dobrými výsledky.

Rozvoj podnikavosti a podnikání

Rozvoj podnikavosti při výuce, využití příkladu dobrých praktik. Finanční i nefinanční podpora i mimo strukturální fondy. Podpora iniciativ typu inkubátory, řemeslné inkubátory, coworkingová centra atd. včetně poradenství. Komunikace veřejné správy s podnikateli, zjišťování a naplňování jejich potřeb.

Výzkum a vývoj a inovace

Podpora výzkumných aktivit zejména pro aplikace a propojení na byznys. Kromě technických VaV neopomíjet rovněž rozvoj VaV v humanitních oborech (lékařství atd.) Rozvoj vědeckých a technologických parků a nabídky práce v high-tech oborech. Udržení a rozvoj vývojových oddělení ve firmách na podporu inovací. Výchova a podpora lídrů napříč obory (technických, přírodovědných i humanitně zaměřených). Využívání stávajících kapacit (Centre of Excellence, IT4Innovations atd.)

Volný čas a služby

Umožnění kvalitního života a volnočasových aktivit pro udržení mladých lidí a potenciálně přilákání nových – bydlení, zábava atd. Podpora rozvoje služeb pro obyvatele.

Koncentrace na priority

Jasná strategie rozvoje postavená na několika prioritách, soustředění zdrojů na jejich dosažení a koordinace aktérů.

Spolupráce PR a SR

Rozvoj přeshraniční spolupráce s Polskem a Slovenskem. Využití vazeb a aktivit projektu TRITIA.

2.7 Pozitiva podmínek pro podnikání / působení firem

Výhodná lokalizace

Ostrava jako klíčový logistický uzel – dálnice, železnice, doposud nevyužitý potenciál letecké dopravy. Kvalitní infrastruktura. Strategická geografická poloha v lidnatém regionu.

Nekladení překážek

Města většinou vycházejí vstříc. Rozhodnutí o umístění investice na základě dobrých mezinárodních referencí, že investice tady se vyplatí.

Lidské zdroje

Levná a relativně kvalifikovaná pracovní síla. Dostupné a poměrně kvalitní VŠ a SŠ. Pracovitost a dovednosti, zejména u střední generace.

Průmyslová tradice a podnikatelská infrastruktura

Relativně nižší náklady na prostory pro podnikání. Dobré technické zázemí. Tradice průmyslové výroby.

Krajina a prostředí

Pěkné místo pro život - hory, turistická infrastruktura, zajímavé pro lidi. Lokality pro trávení volného času. Špičková kultura (divadla, Colours of Ostrava atd.)

Spolupráce klíčových aktérů

Vysoká míra a intenzita spolupráce klíčových aktérů při řešení problémů podnikání a trhu práce (např. iniciativy typu MS pak zaměstnanosti). Centrum mezinárodního obchodu při KHK a úzká spolupráce s MS krajem.

Vyšší míra dotací

Možnost získání výhod / podpor z programů na rozvoj zaměstnanosti a podnikání ze strukturálních fondů díky lokalizaci ve strukturálně postiženém regionu.

Nižší konkurence

Konkurence v některých oborech je teoreticky menší z důvodu nižšího počtu podnikatelských subjektů.

2.8 Překážky v podnikání / působení firem

Dostupnost kvalifikovaných lidí

Nedostatek kvalitních lidí, zejména špičkově kvalifikovaných – spojitost rovněž s kvalitou výuky na školách a přizpůsobení se požadavkům praxe. Nedostatečná jazyková vybavenost. Snižující se ochota pracovat.

Potenciálně nedostatek vhodných podnikatelských ploch a nemovitostí

V případě expanze je potřebné připravit pro nové plochy a zázemí rovnoměrně po celém kraji – nejen pro velké nově příchozí firmy, ale také pro expanzi stávajících firem. V územích postižených těžbou vazba na stavební uzávěry nebo nejistota dalšího vývoje těžby.

Pobídky a finanční podpora pro místní firmy

Chybějící pobídky pro střední místní firmy (min. hranice investice je 50 mil. Kč). Nejen finanční, ale také příprava lidí a ploch.

Byrokratické překážky a finanční zátěž

Spojeno jednak s vysokou byrokratickou zátěží při poskytnutých dotacích a rozdílnými výklady mezi poskytovateli dotací a státní správou (kontroly finančních úřadů) a také se zvyšující se zátěží podnikatelů při různém vykazování, hlášení atd. V segmentu malých podnikatelů by stát měl upustit od daňové a byrokratické zátěže a nechat tento typ firem volně podnikat s vědomím, že tímto způsobem se zvyšuje zaměstnanost a sebezaměstnávání. Problematické kritéria a hodnocení výběrových řízení.

Nedostatečně rozvinutá podpora inovačního podnikání

V kraji není vytvořena infrastruktura a systémová podpora zaměřená na inovační podnikání (na rozdíl např. od JM kraje a Brna). Chybějící, nedostatečná podpora inkubace, start-ups a spin-offs.

Nedostatečné / neefektivní kapacity pro podporu rozvoje podnikání

Neexistence poradenských center na podporu malého podnikání např. pro živnostníky a řemeslníky. Zkvalitnění práce hospodářských komor. Princip „One Stop Shop“.

2.9 Proč je vaše firma lokalizována v tomto kraji, proč jste do kraje přišli, proč tu zůstáváte?

Historická lokalizace a průmyslové zázemí a zkušenosti

Dostupná infrastruktura a zázemí pro investice

Lokalizace v připravených podnikatelských / průmyslových zónách. Vstřícnost místní samosprávy.

Dostupnost lidských zdrojů

Dostatek pracovních sil pro potřeby daného odvětví.

Investiční pobídky

Díky lokalizaci ve strukturálně postiženém regionu motivace díky investičním pobídkám, ale současně tyto benefity nejsou klíčovým důvodem pro rozhodnutí pro investici.

2.10 Jaké konkrétní překážky v podnikání či překážky růstu a rozvoje firmy v kraji cítíte vy jako firma? Co konkrétně vám brání v podnikání?

Obsazování manažerských pozic

Získávání kvalifikovaných odborníků do manažerských pozic – nedostatek na místním trhu. Při získávání z jiných regionů nebo zahraničí vadí image regionu.

Nedostatek kvalita lidských zdrojů

Začíná se objevovat nedostatek vhodných operátorů (nižší vyžadovaná kvalifikace), a to i při vysoké nezaměstnanosti. Nedostatek kvalifikovaných, technicky zaměřených nebo motivovaných lidí. Nízká jazyková vybavenost.

Nejasné informace ohledně vývoje OKD

V Karviné nejistota s plánováním nové těžby – ovlivnění území poddolováním. Vazby na subdodavatelské řetězce.

2.11 Jaké vnější vlivy budou kraj/město v budoucnosti ovlivňovat?

Ohrožení Schengenského prostoru a existence EU

Vliv na pohyb zboží, export. Náklady na podporu obnovitelných zdrojů. Regulační aktivity EU.

Snižování podpory ze strany EU

Podpora měla pozitivní dopad na růst českého hospodářství, jejich snižování ovlivní další růst.

Globální nejistota vývoje hospodářství a politiky

Rizika ve vývoji globální ekonomiky a závislosti ČR na vývoji hospodářství v EU, zejména Německu. Ohrožení v oblasti hutnictví (Čína) a navazujících odvětvích (strojírenství, investiční celky). Oslabující východní trhy, zejména Rusko (nedostatek finančních zdrojů politický neklid).

Vývoj v energetice a surovinách

Zejména konkurence slezského Polska spojitosti s uhlím a hutnictvím, ale rovněž na globálních trzích. Globální vývoj v komoditách.

2.12 Jaké jsou vnější příležitosti rozvoje kraje?

Získání nových investorů generujících pracovní místa

Vytváření zázemí pro nové investice (kvalitní lidské zdroje, bydlení, volný čas, letecká doprava). Možnosti nových investorů (střednědobě např. Čína).

Vzrůst cen surovinových komodit

Souvislost s OKD. Změna strategie ČR a EU ve vztahu k uhlí a koksovatelnému uhlí jak strategických komodit.

MS kraj s dokonalou dopravní infrastrukturou

Rozvoj vodní dopravy. Využití kapacit tzv. „Slezského kříže“.

Úzká spolupráce se slezským Polskem

Sladění priorit, vzájemná podpora např. v oblasti dojíždění za prací atd. Posílení spolupráce v rámci programu TRITIA.

Nově vznikající příležitosti

Např. Průmysl 4.0 – jedná se o ohrožení, ale i o příležitost. Příprava ve výuce na tento vývoj. Dosud vždy technologické změny generovaly rozvoj nových odvětví a kvalifikací.

Rozvoj energetiky

Nové směry, přečerpávací elektrárny v bývalých šachtách, energetické smart grids , alternativní zdroje energie atd.

Nové obory

Kromě stávajících silně se rozvíjejících (IT, automotive), také letecký průmysl, bezpečnostní systémy, zbrojní průmysl atd.

Zlepšení image a přilákání dalších návštěvníků

Budování „značek“ regionu, turistka, lázeňství, zajištění kvalitních služeb a vybavení pro návštěvníky. Využití stávajících hrozeb v některých turistických destinacích pro přilákání nových návštěvníků do kraje.

Nalézání nových trhů nebo obnovování historických obchodních vazeb

Indie, východní Asie, Rusko atd. a podpora schopnosti zdejších firem s nimi rozvíjet byznys.

2.13 Co by se v kraji mělo změnit, aby se vyvaroval rizik vývoje a lépe využil potenciál rozvoje?

Lepší podmínky pro investory

Pozemky, zasíťované průmyslové zóny. Současně podmínky pro kvalifikované lidi (pozemky pro stavbu rodinných domů).

Lepší příprava lidí pro trh práce a zastavení odlivu mozků z kraje

Úzká spolupráce s firmami, znalost jejich aktuálních a budoucích požadavků na kvantitu a kvalitu lidských zdrojů.

Lepší marketing kraje ke zlepšení image

Nejen v oblasti potlačení negativního obrazu kraje z důvodu životního prostředí (navíc mnohé se zde již zlepšilo a problém se týká zejména kvality ovzduší v zimním období), ale také PR ve vztahu k úspěchům kraje v oblasti ekonomiky, trávení volného času, vzdělávání atd.

Jasná domluva na prioritách a schopnost je realizovat ve vzájemné spolupráci

Vnímání, hodnocení a řízení rizik. Větší úloha kraje spolupracujícího s klíčovými hráči. Posílení leadershipu za účelem dosahování strategických cílů. Zaměření na několik dobře vybraných priorit (např. v oblasti nových odvětví) a jejich konsensuální přijetí.

Zlepšení kvality ovzduší

Dopad kotlíkových dotací. Eliminace zátěže z dopravy.

Dopravní infrastruktura

Silniční napojení na Slovensko a na západní části kraje. Vodní doprava.

Infrastruktura a podpora pro začínající podnikatele

Vytvořit infrastrukturu a služby pro začínající podnikatele – nejen kanceláře, ale také místo pro specializovanou výrobu – řemeslné inkubátory, 3 D tisky, coworkingová centra, smysluplné využití existujících center vzdělávání atd.

Rozvoj území

Využívání zdevastovaných ploch a brownfields.

Rozvoj inovací

Efektivní práce se start-ups a spin-offs – zkušené poradenství, expanze, nezaměřovat se jen na rychlé vybudování a prodej (nebezpečí nikam nevedoucích technologických bublin). Pobočka TAČR (nebo podobné iniciativy nebo organizace) se specificky zaměřenými programy pro MS kraj.

3 SOUHRN KLÍČOVÝCH ZJIŠTĚNÍ Z INTERVIEWS MEZI STAKEHOLDERY V KARLOVARSKÉM KRAJI

3.1 Dosažené úspěchy restrukturalizace / vývoje Karlovarského kraje v posledních 25 letech

Úspěšná příprava některých průmyslových zón a jejich obsazení investory

V Chebu a Ostrově se podařilo díky spolupráci veřejného sektoru s developery kvalitně připravit a obsadit dvě průmyslové zóny krajského významu. V těchto zónách našly místo zejména zahraniční investoři, kteří přispěli ke snížení nezaměstnanosti v regionu. Důležitou vstupní podmínkou byla aktivita místních samospráv v přípravě průmyslových zón (výkup pozemků, vybudování technické infrastruktury, partnerství se strategickým investorem/developerem).

Úspěšná transformace vybraných velkých firem v kraji

Ačkoliv existuje řada tradičních firem, které se úspěšně transformovat nepodařilo, nebo dokonce úplně zanikly, u vybraných firem proběhla jejich restrukturalizace úspěšně a dnes patří k dobře prosperujícím a rozvíjejícím se firmám a významným zaměstnavatelům v kraji (Sokolovská uhelná, Moser, Thun, Imperial).

Snížení nezaměstnanosti

V některých částech kraje došlo k podstatnému zlepšení nezaměstnanosti, zejména na Chebsku, Ašsku a Ostrovsku. Důležitou roli v tom hrál rozvoj aktivit zahraničních investorů.

Zlepšení dopravní infrastruktury uvnitř kraje

Propojení centrální části kraje a hlavních center osídlení v pánevní oblasti komunikací D6. Zlepšení přeshraničního dopravní spojení veřejnou dopravou, zejména železnicí.

Zlepšení životního prostředí

Podstatné zlepšení životního prostředí v kraji, zejména starých ekologických zátěží a snížení emisí v průmyslových podnicích. Zahájení prací na rekultivaci území postižených povrchovou těžbou hnědého uhlí.

3.2 Přetrvávající neúspěchy v Karlovarském kraji

Nedokončená dopravní infrastruktura

Absence kapacitního dopravního napojení na českou dálniční síť (D6) a německou dálniční síť. Významně limituje firmy v kraji, snižuje atraktivitu kraje pro nové investice i v cestovním ruchu.

Odliv mladých a talentovaných lidí

Stejně jako ve většině strukturálně postižených regionů dochází k odlivu převážně mladých, často kvalifikovaných a talentovaných mladých lidí mimo kraj. Prognózy pro následující roky jsou pro Karlovarský kraj ještě více varující. Nedostatek těchto lidí na trhu práce prohlubuje také jejich dojíždka za prací do přílehlých německých regionů.

Nedostatek volných ploch pro nové investory

V kraji se dlouhodobě nedaří zajistit dostatek nových ploch v průmyslových zónách, které by byly dostatečně rozsáhlé a investičně připravené pro nově příchozí firmy nebo rozvoj firem již usídlených. Řada projektů na nové průmyslové zóny není dotažena kvůli různým komplikacím (výkup pozemků, legislativa a další).

Málo kvalitní a špatně strukturovaný systém středního školství

I přes modernizaci některých středních škol zůstává kvalita absolventů a jejich připravenost pro trh práce nízká. Atraktivita SŠ oborů technického zaměření je malá, chybí větší propojení s praxí. Nabídka vzdělávacích oborů není v souladu se strukturou ekonomiky a požadavky zaměstnavatelů na trh práce.

Image kraje

I přes jednoznačně pozitivní zlepšení v mnoha aspektech rozvoje a jeho potenciálu se dosud kraji nepodařilo překonat negativní image regionu mezi českou i zahraniční veřejností. Prezentace pozitivních změn v kraji nejen na venek ale i k obyvatelům kraje je nedostatečná.

Absence VŠ v kraji a obtížná spolupráce s VŠ mimo kraj

Absence technické vysoké školy, kterou je však velmi obtížné vybudovat zejména ve vztahu k „tříštění“ lidských zdrojů, tj. kvalitních profesorů a docentů i relativně malému objemu poptávky (a potenciálních studentů). Pro subjekty v kraji je obtížná i spolupráce s VŠ mimo region a lákání jejich absolventů do kraje z důvodu špatné dopravní dostupnosti, image kraje a nízkých mezd.

3.3 Silné stránky hospodářství

Geografická poloha

Kraj má vhodnou makropolohu na pomezí se SRN, zejména pak s ekonomicky silným Bavorskem. Silná ekonomická vazba na tamní ekonomiku a obchodní propojení, zejména kvůli využívání tzv. cenového gradientu.

Unikátní podmínky pro lázeňství

V kraji jsou unikátní přírodní léčebné zdroje a konkurenceschopné lázeňské služby (zejména ty zaměřené na luxusní služby pro vysoce movitou klientelu). Lázeňství disponuje tradiční značkou kvality s mezinárodním dosahem.

Podmínky pro ostatní druhy cestovního ruchu

Kraj disponuje vhodnými podmínkami i pro rozvoj ostatních druhů cestovního ruchu (příroda, kulturní památky, golf). Některé z nich mohou být kompatibilní i pro lázeňské služby.

Příchod některých silných zahraničních společností

V kraji je několik poboček silných zahraničních společností, které zde rychle rozvíjejí své výrobní aktivity.

3.4 Slabé stránky hospodářství

Ekonomická stagnace kraje

Kraj trpí dlouhodobě pomalým růstem ekonomiky a celkovou hospodářskou slabostí. Tento problém je nadřazený a ovlivňuje celou řadu socioekonomických oblastí.

Periferní poloha kraje

Kraj má periferní polohu vůči hlavním hospodářským centrům ČR. Tuto špatnou polohu ještě umocňuje špatné a dlouhodobě se nezlepšující dopravní napojení na páteřní dálniční i železniční síť v Česku.

Nízká úroveň mezd

V kraji je nejnižší úroveň mezd ze všech regionů v ČR. To snižuje jeho atraktivitu pro život i podnikání. Působí negativně na odliv mladých a talentovaných lidí z kraje a navíc je kvůli tomu složité přilákat do kraje lidské zdroje i investory z vně krajského prostředí. Nižší mzdy způsobují nižší koupěschopnost obyvatelstva, což ztěžuje rozvoj sektoru komerčních služeb.

Velké vnitroregionální rozdíly

Ekonomické aktivity i obyvatelé jsou koncentrováni zejména v centrální pánevní oblasti kraje. Periferní území v pohraničí a v tzv. vnitřní periférii trpí ekonomickou zaostalostí, špatnou dopravní dostupností, malým počtem obyvatel a silnými depopulačními tendencemi.

Pomalá restrukturalizace ekonomiky na Sokolovsku

Útlum těžby a s ní souvisejících ekonomických aktivit na Sokolovsku se nedaří nahrazovat vznikem aktivit nových, které by přinesly nové pracovní příležitosti pro region trpící vysokou nezaměstnaností.

Slabé zastoupení inovací a VaV v podnikatelském sektoru

Inovační výkonnost firem je nízká, zejména pak technické inovace vyšších řádů se v ekonomice kraje téměř nevyskytují. Aktivity výzkumu a vývoje nehrají až na výjimky podstatnější roli v aktivitách firem podnikajících v regionu.

Málo silných endogenních firem

V ekonomice je velmi malé zastoupení silných endogenních⁵ firem, které disponují ambiciózními vizemi, kapitálovou silou a růstovou strategií a mohly by se stát tahouny ekonomického růstu celého kraje.

Absence systému celoživotního vzdělávání

V kraji chybí fungující systém celoživotního vzdělávání, který by zajistil další vzdělávání zaměstnanců a pomohl s rekvalifikací lidí postižených strukturální nezaměstnaností.

3.5 Vnitřní rizika dalšího vývoje kraje

Změny v tradičních cílových skupinách lázní

Tradiční cílové skupiny⁶, na které míří nabídka lázeňských služeb v kraji, se již nyní proměňují a tyto změny budou v blízké budoucnosti pokračovat. Pokud nebudou poskytovatelé lázeňských služeb v kraji schopni včasné reakce, může to znamenat snížení jejich konkurenceschopnosti.

Pokračující negativní demografický vývoj s dopadem na pracovní sílu

Pokračující odliv mladých lidí a s tím související stárnutí populace. Pokračující odliv mozků a kvalifikovaných obyvatel a s tím spojený nedostatek kvalitních zaměstnanců na trhu práce.

⁵ Firmy založené, vlastněné a ovládané lidmi z regionu

⁶ Jak z geografického hlediska (Němci, Rusové) tak z hlediska způsobu léčby a její úhrady (léčebné lázně hrazené z veřejného zdravotního pojištění)

Přílišná závislost významné části obyvatel na sociálních dávkách

Pokračující stav, kdy se vyplatí více žít na dávkách než vlastní práce, ztráta pracovních návyků.

Nárůst byrokracie a zásahů státní správy

Spojené zejména s finančními úřady, různými typy kontrol a administrativy z úrovně veřejné správy.

Snížení konkurenceschopnosti, zejména u aktivit s nízkou přidanou hodnotou.

Firmy, které staví svou konkurenceschopnost dominantně na nízkých nákladech, mohou mít problém v souvislosti s rostoucí cenou vstupů (cena práce, energií a dalších).

Absence rozvojové vize kraje

Kraji chybí jasně definovaná a klíčovými stakeholdery přijatá středně až dlouhodobá vize rozvoje krajského hospodářství.

3.6 Vnitřní potenciál rozvoje kraje

Rozvoj oborů s vyšší přidanou hodnotou

Podpora rozvoje ekonomických aktivit a odvětví s vyšší přidanou hodnotou (u již usídlených firem, lákání firem nových a rozvoj podnikavosti). Zaměření se na expanzi úspěšných firem. Podpora VaV a inovačních aktivit firem.

Spolupráce subjektů v CR a vytváření konkurenceschopných produktů CR

Zvýšení využití potenciálu kraje pro cestovní ruch. Spolupráce a aktivní propagace kraje jako celku a jeho hlavních produktů CR (lázně, příroda, golf, kultura a další). Rozvoj nových produktů CR kompatibilních s lázeňstvím.

Zlepšení přeshraniční spolupráce

Zintenzivnění současné ekonomické spolupráce, prohloubení spolupráce do oblasti vzdělávání, inovací a VaV. Přenos best practice.

Rozvoj VaV pro potřeby lázeňství/balneologie

Rozvoj balneologických výzkumných kapacit pro potřeby lázeňství. Výzkum podporující dopady lázeňství na zdraví a prevenci, nové možnosti využití přírodních léčebných zdrojů.

Rozvoj vzdělanosti a kvalifikací lidí ve vazbě na potřeby zaměstnavatelů

Propojení kvalitního vzdělání s atraktivní prací v nových oborech. Zavedení principu duálního vzdělávání do odborného školství. Rozvoj jazykové vybavenosti a měkkých dovedností. Účelně zaměřené rekvalifikace.

Rozvoj ploch pro podnikání

Příprava průmyslových zón a dalších ploch pro podnikání ve spolupráci municipalit a developerů.

Revitalizace brownfields

Odstranění starých ekologických zátěží a připravení nevyužívaných/zchátralých objektů a ploch pro průmyslovém využití pro nové rozvojové možnosti a jejich ekonomické využití.

3.7 Pozitiva podmínek pro podnikání / působení firem

Výhodná makropoloha

Poloha v blízkosti vyspělých trhů západních zemí EU, zejména Německa. Poměrně dobré dopravní napojení na německou dálniční síť.

Levná a relativně kvalifikovaná pracovní síla

Kraj má stále výhodu (v porovnání se sousedním Německem a dalšími nejvyspělejšími zeměmi EU) relativně levné a kvalifikované pracovní síly.

Kvalitní životní prostředí

Kraj má kvalitní neznečištěné životní prostředí.

3.8 Překážky v podnikání / působení firem

Dostupnost kvalifikovaných lidí

Čím dál častěji se projevuje nedostatek kvalitních lidí, zejména technicky kvalifikovaných – spojitost rovněž s kvalitou výuky na školách a přizpůsobení se požadavkům praxe. Nedostatečná jazyková vybavenost. Snižující se osobnostní kvality uchazečů o práci i samotná ochota pracovat.

Nedostatek vhodných podnikatelských ploch a nemovitostí

Současné průmyslové zóny v kraji nabízející dostatečně velké připravené plochy jsou již téměř vyčerpány. Jejich další rozvoj stejně jako budování nových průmyslových zón a ploch pro podnikání ztěžuje řada legislativních komplikací i jejich majetková nepřipravenost.

Špatná dopravní dostupnost

Kraj není napojen na českou dálniční síť – chybí dobudovaná D6. Z regionu jsou špatně dostupná hlavní ekonomická centra ČR.

Byrokratické překážky a neustálé změny daňového systému (národní úroveň)

Zvyšující se zátěž podnikatelů při různém vykazování, hlášení a dalších úkonech administrativní povahy. Téměř každoroční změny v daňovém systému a systému odvodů na zaměstnance.

Velká míra ochrany ŽP/limitů pro využití území

V kraji existuje mnoho různých limitů pro využití území – např. ochrana vodních zdrojů (lázeňství) nebo nalezišť nerostných surovin. Ztěžuje rozvoj podnikatelských nemovitostí a průmyslových zón.

3.9 Jaké vnější vlivy budou kraj v budoucnosti ovlivňovat?

Ohrožení Schengenského prostoru a existence EU

Negativní vliv na pohyb zboží, pracovní síly a export, což je pro kraj zásadní, protože je silně exportně orientován na EU a především Německo.

Ekonomické a společenské otřesy v Rusku

Může negativně ovlivnit zájem Rusů o pobyty v lázeňských zařízeních v kraji, pro něž představují jeden z hlavních zdrojových trhů.

Vyjíždka za prací do SRN

Stále rostoucí počet obyvatel kraje vyjíždí za prací do Německa. Způsobuje to nedostatek kvalifikovaných lidí na trhu práce v kraji, ale je to i rizikem, že tito lidé se do Německa odstěhují natrvalo.

Změny v automobilovém průmyslu

Příchod nových hráčů na trh automotive (Tesla, Google a další), rozvoj autonomní mobility. Riziko, že se klíčové rozhodovací kapacity již nebudou nacházet v Německu. Proměna dodavatelско-odběratelských i hodnotových řetězců může mít negativní dopad na firmy v kraji, které jsou značně na automotive navázány.

3.10 Co by se v kraji mělo změnit, aby se vyvaroval rizik vývoje a lépe využil potenciál rozvoje?

Změna sociálního systému

Musí se změnit legislativa na národní úrovni. Je třeba lidi motivovat více k práci, nesmí být výhodnější nepracovat a pobírat dávky. Zlepšení by mělo široké společensko-ekonomické dopady.

Definice vize, lepší image kraje a její propagování

Kraj musí začít budovat lépe svou image (nejen navenek ale i směrem k jeho obyvatelům). Identifikace vize společné pro celý kraj, její přijetí klíčovými hráči a popsání kroků, jejichž realizace bude směřovat k jejímu naplnění. Spolupracovat na jejím naplnění napříč celým regionem a se všemi aktéry.

Nutnost dobudování D6

Má významný dopad na podmínky pro ekonomický rozvoj v řadě oborů (nejen v průmyslu ale i v lázeňství).

Zlepšit spolupráci s centrálními orgány

Lepší spolupráce s vládou a ministerstvy při prosazení legislativních změn a státních investic, ale např. i s agenturou CzechInvest (lákání investorů).

Změny v systému středního školství

Posílení role praxí studentů ve firmách. Změna struktury studijních oborů (ve spolupráci se zástupci podnikatelského sektoru) směrem k lepšímu uplatnění v praxi. Cílenou kampaní propagovat technické obory na SŠ směrem k žákům a jejich rodičům.

Spolupráce v oblasti cestovního ruchu

Zlepšit vzájemnou spolupráci a koordinaci aktérů v CR. Společná propagace kraje navenek, vytváření kompatibilních produktů CR.